

Gårdsanläggningar för biogas

Att producera biogas hemma på sin egen gård är vanligt i Tyskland. Nu börjar det även dyka upp anläggningar här i Sverige. Två företag som sett möjligheterna är Yttergårde Lantbruk AB i Jämtland som har mjölkkor och Högebo gård i Västra Götaland som har grisproduktion. I Yttergårde har man valt att bygga sin anläggning själv, medan Högebo gård har valt att köpa en färdig anläggning.

Teknikintresse gav billig biogasanläggning

Sommaren 2010 räknar Yttergårde Lantbruk AB att gårdens biogasanläggning ska börja producera den el som ska ersätta årsförbrukningen på 180 000 kWh. Biogasen ska också förse gårdens två bostadshus och ekonomibyggnader med värme. Yttergårde Lantbruk AB har 65 mjölkkor och rekrytering.

Mats Gustafsson som driver lantbruket tillsammans med sina föräldrar och två syskon är teknikagronom med ett stort intresse för tekniska lösningar. Tanken på biogas har funnits länge. Mats berättar att deras far redan i mitten av 90-talet gjorde flera studieresor till Tyskland.

– Så vi har diskuterat biogas en hel del vid middagsbordet. En anledning är att vi vill komma bort från vedeldningen och bli självförsörjande på el. Blir det dessutom miljömärkningar av gårdar i framtiden ligger vi bra till när vi producerar egen energi av våra egna produkter.

Utmaning att bygga själv

De räknade på kostnaderna. Fick en offert på biogaskammaren och konstaterade att de skulle kunna bygga anläggningen för en rimlig peng om de gjorde mycket av jobbet själva. Eftersom Mats är intresserad av teknik och hade kunskapen satte de igång.

– Det var en utmaning. Vi har inte haft någon ritning utan har utgått från befintliga produkter, som omrörningspumpar för flytgödsel, rostfria behållare och så vidare. Vi har också byggt styr- och reglerutrustningen själva. Den är inte så avancerad men den räcker till.

Som en stor traktor

Anläggningen är beräknad till 2,1 miljoner kronor.

– Gör du inte jobbet själv och köper komponenter får du lägga på cirka 1,5 miljoner. Men ser vi på vår satsning, med 50 procents investeringsstöd har inte anläggningen kostat mer än en stor traktor.

FOTO: RAGN ANDERSSON, JORDBRUKSVERKET

I Yttergårde har Mats byggt röt-kammaren i den befintliga gödsel-brunnen.

Många fördelar med biogas

Det som är gemensamt är att båda gårdarna ser fördelar med att kunna producera egen energi av den egna gårdens gödsel. Det innebär bland annat att de inte blir lika sårbara när energipriserna stiger. Utsläppen av metan minskar och kvävet blir också mer lätt-tillgängligt i den gödsel som rötats. Ytterligare fördelar är att doften av gödsel minskar. Anläggningarna är enkla att sköta. Det tar cirka en halvtimme per dag.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

Ny anläggning på Högebo

På Kinnekulle utanför Götene ligger Högebo gård. Här har Johan och Lars Åslund 270 suggor. De föder upp och säljer cirka 1 500 dräktiga suggor per år och brukar cirka 200 hektar mark. Sedan 2009 producerar de biogas som i första hand värmer svinstall, maskinhall och rötkammare. På sikt kommer även bostadshusen och gårdens pool att få värme via biogasanläggningen.

Johan Åslund kom i kontakt med biogasanläggningar genom samarbetet med Bo Johansson som också var grisproducent. Bo hade byggt en pilotanläggning på sin gård. Sedan startade han Götene Gårdsgas och arbetar nu med att sälja och bygga anläggningar.

Startar processen

Eftersom Johan och Lars producerar biogas av svingödsel fick de hämta 60 kubikmeter rötresten för att processen skulle komma igång.

– Hade jag haft kor hade processen startat av sig själv, konstaterar Johan och berättar att de också använder havresocker som är bra för processen i rötkammaren. Havresocket är en spillprodukt som de får från ett företag i närheten.

Årsbehovet av el

Gårdens elförbrukning ligger på cirka 300 000 kWh per år och Johan räknar med att kunna producera hela årsbehovet. Till anläggningen har de både en brännare och ett värmekraftverk som är på 40 kW, där motorn har en verkningsgrad på cirka 30-35 procent.

– Enkelt räknat så producerar vi en miljon kilowattimmar fördelat på en tredjedel ström, en tredjedel värme och en tredjedel energi för att driva anläggningen.

Tre miljoner kronor

Totalt har anläggningen kostat närmare tre miljoner kronor och investeringsstödet är 30 procent. Johan är nöjd med satsningen och ser framtiden an.

– I framtiden ser jag att vi förutom värme och el också kan producera fordonsgas. Än så länge är det en för dyr investering, men möjligheten finns.

Stöd till biogas:

Du kan söka investeringsstöd när du satsar på biogas. Du kan få upp till 30 procent stöd. Bor du i norra Sverige kan du få upp till 50 procent.

Kontakta din länsstyrelse för mer information. www.lansstyrelsen.se
Du kan också läsa mer på www.jordbruksverket.se/fornybarenergi

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden